

A magyar színészet.

Történeti áttekintés.

Amikor József császár kiadta híres nyelvrendeletét, melyben a német nyelvet tette kötelezővé a magyar közhivatalokban, a megátadott nemzetiség védelmére egyszerre talpra ugrottak a tekintetes magyar vármegyék és riadót fújtak a testvér erdélyi Székek.

E nagy megmozdulás eredményeképpen jött létre a hivatásszerű magyar színészet, még pedig azzal az egyenes céllal, hogy a magyar nyelv pallérozását előmozdítsa s nemzetiségünket megerősítse.

A magyar játékszín tehát védőbástyának épült a Habsburgok beolvasztási törekvései ellenében; az úttörő színészek pedig a magyar nyelv apostolainak s a nemzeti eszme harcosainak tekintették magukat.

Ezért van, hogy míg más nemzeteknél, ahol a színészet pusztán csak szórakoztatási célból létesült, többnyire a nép fiaiból kerültek ki a színészek, nálunk csaknem kivétel nélkül a nemesi középosztály adta az úttörő színész-anyagot.

József császár halála után két magyar játszó társaság keletkezett az országban: az egyik Pesten, 1790-ben, a másik Kolozsvárt, 1792-ben. A pesti úttörők Kelemen Lászlóék (I. o.) voltak, Kolozsvárt pedig a Fejér testvérek (I. o.) és Kótsi Patkó János (I. o.) toborozták össze az első magyar színtársulatot.

Kelemen László színtársulata 1796-ban teljesen feloszlott. Ennek oka Pesthez való merev ragaszkodása volt. Kevés magyarságával Pest kis város volt ahhoz, hogy német színháza mellett állandó állomást adjon a magyar színészetnek. Ennek a körülménynek fel nem ismerése okozta Kelemenék bukását.